काव्येतिहाससंग्रहांतील पत्रें व यादी.

जेथें पैवस्तीखेरीज दुसरी तारीख काढण्यासारखी नाहीं तेथें पैवस्तीचीच तारीख समजावी.

पत्रें व यादी.	सन.	टीका.
२	२२ एप्रिल १७५१	शिवराम गोविंद भिडे औरंगाबादेस १७५१त होता(लेखांक१०).
३	२७ जुलै १७५५	
४	११ सप्टंबर १७५१	
५	१ जुलै १७५२	चंद्र २९ साबान.
६	२१ जुलै १७५२	पैवस्तींत शके १६७६ बद्दल १६७४ पाहिजे.

७	२५ जुलै १७५२	११ रमजान=१२ जुलै १७५२. हें पत्र पुढील पत्राची पुरवणी आहे.
८	२५ जुलै १७५२	मोडकांच्या जंत्रींत आषाढ वद्य ५ स सोमवार आहे व १० स शनिवार आहे.
१०	१३ नोव्हेंबर १७४०	
११	२९ सप्टेंबर १७४०	
१२	२० जानेवारी १७५१	
१३	२७ जुलै १७५२	
१४	२५ जानेवारी १७५३	गुरुवारीं बहुल सप्तमी आहे, पंचमी नाहीं. वद्य ७=१९ राबिलावल गुरुवार. पत्र रात्रौ लिहिलेलें आहे.
१५	३ जून १७५४	
१६	२७ फेब्रवारी १७५५	
१७	२३ जून १७५५	सोमवारीं पूर्णिमा किती घटकांनीं लागली ?
१८	१ सप्टेंबर १७५५	
१९	जानेवारी १७५२	रामदासपंत १७५२ च्या एप्रिलांत वारला व त्रिंबक १७५१च्या डिसेंबरांत त्रिंबक सूर्याजीनें घेतला.
२०	पाहिलें पत्र पहा.	
२१	३ फेब्रुवारी १७६१	माघ वद्य १ ला २६ जमादिलाखर नाहीं; १४ रजब आहे; मितीची व रवान्याची तारीख निराळी असेल.
२२	१२ मे १७६१	जंत्रींत ६ सवालीं ९ मी आहे.
२३	जानेवारी १७५२	
२४	सप्टेंबर १७५१	
२५	२४ जुलै १७३५	ह्या पत्रांत बाळाजी बल्लाळ प्रधान म्हणून बाजीरावानें आपल्यास म्हटलें आहे. तेव्हां बाजीरावाचें पाळण्यातील नांव बाळाजी होतें असें दिसतें. बाळाजींतील ळाचा लोप केला तर बाजी रहाते.

२६	२४ डिसेंबर १७४१	१७४२ च्या सिंहस्थाच्या आधींचें हें पत्र आहे. यमुनेच्या घांटीं बाळाजींस पोहोंचलें.
२७	२० मार्च १७५४	
२८	२७ मार्च १७५३	चैत्रशुद्ध १५ मंगळवारीं :१३ जमादिलाखर नाहीं; १२ जमादिलाखर आहे.
२९	४ डिसेंबर १७६९	
३०	६ डिसेंबर १७६९	
३१	१७ अक्टोबर १७५४	पैवस्तींत शके १६७५ बद्दल शके १६७६ पाहिजे.
३२	१ आगस्ट १७५४	
३३	३ सप्टेंबर १७६३	
३४	८ सप्टेंबर १७५८	४ मोहरमच्या पुढें आश्विन शुद्ध ४ आली पाहिजे.
३५	३० मार्च १७५७	पैवस्तींत चैत्र शुद्ध एकादशी पाहिजे; प्रतीपदा चुकून पडली आहे.
३६	२८ मार्च १७५७	
३८	२७ नोव्हेंबर १७६१	मित्ती व रवान्याच्या तारखा निराळ्या.
३९	११ आगष्ट १८०२	
४०	१६ फेब्रुवारी १७४३	फाल्गुन शुद्ध तृतीयेला सौम्यवासर म्हणजे बुधवार शके १६६४ त येतो.
४१	२९ आगष्ट १७४४	भाद्रपद शुद्ध तृतीयेला सौम्यवासर म्हणजे बुधवार शके १६६६ त येतो. ब्रह्मेंद्र इ. स. १७४५ च्या २६ जुलैला वारला.
४३	११ जानेवारी १७३८	
४४	८ जानेवारी १७३८	बागस=महमदखान बंगष.
४५	१७ एप्रिल १७३९	तोबेयास कुलीखान=नादीरशहा.
४७	२४ एप्रिल १७४१	
४८	१९ जानेवारी १७४३	
४९	१४ जानेवारी १७४१	
५०	२१ आगष्ट १७६१	
५१	२४ अक्टोबर १७४६	९५ वें पत्र पहा.
५२	११ जून १७७४	हा नारोशंकर राजेबहादर नसावा.

५५	४ फेब्रुवारी १७३९	
५६	१३ मे १७३९	जंत्रींत वद्य १ चा लोप आहे.
५७	१५ जून १७३९	
५८	१० एप्रिल १७४०	३ मोहोरमबद्दल २३ मोहोरम पाहिजे. दशमीला ३ तारीख अशक्य.
६०	२९ मे १७४५	
६१	२२ मे १७५९	
६२	१७ जुलै १७४६	
६३	१५ जुलै १८१२	
६४	१९ अक्टोबर १८१४	
६५	१३ जून १७६६	
६६	९ जुलै १७५७	
६७	१६ डिसेंबर १७४६	शुद्ध प्रतिपदेच्याबद्दल वद्य प्रतिपदा पाहिजे. वद्य प्रतिपदेच्या दुपारीं दिवसा छ १४ जिल्हेज होता, त्या दिवशीं जगजिवनाला प्रतिनिधी मिळाली. शुद्ध प्रतिपदेला मुसुलमानी १४ तारीख कधींहि नसते.
६८	६ एप्रिल १७४७	
६९	७ जून १७४६	
७०	इ. स. १८१२	बाबासाहेब म्हणजे बाजीराव बल्लाळ नव्हे; बाबासाहेब म्हणजे यशवंतराव होळकर. पत्रें, यादी ६३ व ९३ पहा. ६३ वें पत्र १८१२ तील आहे ह्यांत संशयच नाहीं. त्या पत्रांतील बाळाजी लक्ष्मण, खंडो महादेव व सखाराम जगजीवन, हीं नांवें ह्या पत्रांत आलीं आहेत. तेव्हां हा मल्हारराव दुसरा होय, थोरला नव्हे. होळकरांची कैफियत पहा. सदाशिव माणकेश्वराला हें पत्र लिहिलें आहे. ह्या माणकेश्वराचें नांव ४४१ व्या पत्रांत आहे.

७१	१९ डिसेंबर १७५६	शिंदखेडच्या लढाईच्या अगोदरचें पत्र आहे.
७३	२१ अक्टोबर १७४६	
७४	८ जून १७४६	
७६	२२ एप्रिल १७५९	६१ वें पत्र पहा.
७७	२१ फेब्रुवारी १७४७	सदाशिवरावभाऊ ५ डिसेंबर १७४६ त बहादूर भेंड्याच्या स्वारीस गेले ते ३ मे १७४७ त पुण्यास परत आले. ग्रांट्डफ्च्या म्हणण्याप्रमाणें ही स्वारी १७४६ त सुरू झाली. ग्रांटडफ् चुकला आहे म्हणून ऐतिहासिकलेखसंग्रहकार म्हणतात (ऐतिहासिक लेखसंग्रह, नं. ब) ती चूक आहे.
७८	२२ फेब्रुवारी १७४७	
७९	३० एप्रिल १७४७	
८०	३१ जुलै १७५२	
८१	२५ नोव्हेंबर १७४७	
८२	२९ आगष्ट १७४६	
८३	१९ एप्रिल १७५९	
८४	१० अक्टोबर १७५९	
८५	९ आगष्ट १७५२	
८६	१७४८	
८९	१७४१—१७४९	
९२	नोव्हेंबर १७४७	
९३	२७ जुलै १८१२	६३,७० पत्रें पहा.
९४	१४ जुलै १७६९	माधवराव बल्लाळाच्या कारकीर्दीत १७६८ व १७६९ त म्हैसुरावर स्वारी झाली त्यावेळचें हें पत्र आहे. काव्येतिहाससंग्रहकार हें पत्र बाळाजी बाजीरावाच्या कारकीर्दीतील समजतात; पण ती त्यांची चूक आहे. कारण श्रावणांत रबिलाखर बाळाजी बाजी-

		रावाच्या कारकीर्दींत १७४० पासून १७६१ पर्यंत कधींच आला नाहीं. मल्हारराव रास्ते बाळाजी बाजीरावाच्या कारकीर्दींत होता व आनंदराव रास्ते माधवराव बल्लाळाच्या कारकीर्दींत होता.
९५	२८ अक्टोबर १७४६	
९६	४ डिसेंबर १७५९	हें पत्र १३ रबिलावलीं रवाना केलें. तेव्हां त्याच्यांत १४ रबिलावल येणें अशक्य आहे. १४ रबिलावलाबद्दल १२ रबिलावल पाहिजे. कां कीं १२ रबिलावलींच शनवार पडतो; १४ रबिलावलीं पडत नाहीं. ह्या ग्रंथांतील टीप २३१ पहा.
९७	२२ अक्टोबर १७४६	
९८	३० मे १७६०	
९९	१० एप्रिल १७४६	
१००	२५ मार्च १७४१	बाजीराव व चिमाजीअप्पा वारल्यावरचें हें पत्र आहे.
१०१	२ जानेवारी १७६७	
१०२	१० डिसेंबर १७५२	कार्तिक वद्याच्या पुढें ३ सफर येऊन कार्तिक वद्य द्वितीयेला गुरुवार येतो तो १७५२ च्या डिसेंबरांतच येतो. बाळाजी बाजीरावाच्या कारकीर्दींत इतर वर्षी कधींच येत नाहीं.
१०३	कदाचित् १७४५	तारखेबद्दल व वर्षाबद्दल अगदींच संशय आहे.
१०४	८ मे १७४५	६० वें पत्र पहा.
१०६	२३ आगस्ट १७६१	
११०	१७५८	हें पत्र गोपाळराव बापूजीचें आहे.
११३	५ एप्रिल १७६९	
११४	१७३२	हें येसाजी आंग्र्याचें पत्र आहे. ह्या पत्रांतील बराच मजकूर चिटणिशी

		बखरींत आहे.तसेंच ४२८।४२९ पत्रांतलिहि मजकूर चिटणीसांच्या बखरींत आहे.ह्यावरून अस्सल कागद पाहून चिटणीसांनीं बखर लिहिली असें अनुमान होतें. सामर्थ्याप्रमाणें त्यांनीं उपयोग केला.
१३२	१७४७	हें पत्र सदाशिव चिमणाजीनें लिहिलें आहे.
१३३	१७५७	
१३४	१४ एप्रिल १७५५	ऐतिहासिक लेखसंग्रह नं. २ पहा.
१४४	१७५१	४२२ व्या पत्राच्या शेवटच्या ओळी पहा.
१६१	२७ मार्च १७५२	
१६२	२२ मे १७५१	“ मराठयांच्या पराक्रम ”कारानें ह्यांतलि मजकूर अज्ञानानें गोविंदपंत बुंदेल्याला लाविला आहे.
१६३	१० जून १७५१	
१६६	२४ मे १७३३	बाजीराव बल्लाळाच्या चरित्रकर्त्यानें १७३८ सालचा वृत्तांत देतांना ह्या पत्राचा उतारा घेतला आहे !
१६७	१३२७ फेब्रुवारी	
१६८	३१ मार्च १७५७	२७ रविलाखरीं साताऱ्याजवळ गेंड्याच्या माळावर लढाई झाली. नागोराम मेघःशामाचें नांव धाकट्या रामराजाच्या चरित्राच्या ९ व्या पृष्ठावर आलें आहे.
१६९	डिसेंबर १७२६	१६७ वें पत्र पहा. १६७ वें व १६९ वें हीं दोन्हीं पत्रें अंबाजीपंत पुरंधऱ्याला एक शाहूनें व एक बाजीरावानें अशीं लिहिलीं आहेत. गुजराथेंत पेशव्यांच्या वतीनें कंठाजी कदम बांडे असे व सेनापती दाभाडे यांच्या वतीनें पिलाजी गायकवाड असे.पेशवे व सेनापति यांचें वांकडें; तेव्हां कंठाजी

		व पिलाजी यांचेंहि वांकडेंच. त्या दोघांचें खंबायतेस १७२६त खडाजंगी युद्ध झालें. त्याला अनुलक्षून हीं दोन्हीं पत्रें आहेत.
१७०	८ फेब्रुवारी १७६०	ह्या पत्रांत उदगीरची लढाई जिंकल्याची बातमी बाळाजी बाजीरावानें महिपतराव त्रिंबकाला लिहिली आहे. काव्येतिहाससंग्रहकारांच्या मतें हें पत्र १७५९ सालचें असावें असें दिसतें. परंतु, उदगीरच्या लढाईनंतर ५ दिवसांनीं हें पत्र लिहिलें असल्यामुळें १७६० हेंच ह्या पत्राचें साल होय.
१७१	१९ एप्रिल १७६०	
१७२	३० मार्च १७५१	हें पत्र गेंडयाच्या माळावरील लढाईला अनुलक्षून सदाशिव चिमणाजीनें नाना पुरंधऱ्याला लिहिलें आहे. भाऊ बाळाजीबरोबर निजामाला तुंगभद्रेवर आडवीत होते. ह्या पत्रांत " हया " म्हणून शब्द दोनदां आला आहे. तो मोडी वाचनाची चूक आहे. " बरोबर " ह्या शब्द संक्षिप्त रीतीनें मोडींत " ब॥ " असा लिहितात व तो हुबेहुब " हया " सारखा दिसतो. काव्येतिहाससंग्रहकारांच्या मतें हें पत्र १७५० त लिहिलें असावें. परंतु, तसा प्रकार नाहीं. हें पत्र १७५१च्या मार्चांतच लिहिलें आहे. १६८ वें पत्र नाना पुरंधऱ्याला लिहिलें आहे तें पहा. १७५० सालीं रामदासपंताचें कारस्थान मुळींच नव्हतें. १७५१ च्या जानेवारींत रामदास सलाबताचा दिवाण झाला. तोंपर्यंत रामदासपंताचें नांव इतिहासांत माहीत नाहीं.

१७३	११ मे १७५१	हें पत्र १७२ व्या पत्रानंतर १२ दिवसांनीं पाठविलें आहे.
१७४	मे १७५०	सांगोल्याच्या स्वारीच्या वेळचें पत्र. बाबा म्हणजे रामचंद्रबाबा नव्हे, महादोबा पुरंधरे होत. ३५९ पत्र पहा.
१७५	७ मार्च १७६१	
१८४	मे १७५०	सांगोल्याच्या स्वारीस जातां वेळचें पत्र.
३३४	२९ सप्टेंबर १७५१	
३३५	९ जून १७६१	हें पत्र कोल्हापूरच्या गादीवर दत्तक बसविण्यासंबंधीं आहे. बाळाजीला "समेटी" करावयाची होती–दोन्हीं गाद्यांची.
३३६	१६ डिसेंबर १७५१	
३३७	३१ मार्च १७५८	
३३८	जानेवारी १७५५	
३४०	२८ मे १७५३	
३४१	५ मे १७५८	
३४३	मे १७५५	
३४६	२४ नोव्हेंबर १७५६	
३४७	१५ सप्टेंबर १७५६	
३४८	३० सप्टेंबर १७५६	
३४९	७ सप्टेंबर १७५६	
३५०	१७ आगष्ट १७५६	
३५१	१८ सप्टेंबर १७५५	
३५२	३० आगष्ट १७५५	
३५३	मे १७५१	
३५४	२२ मे १७५१	
३५५	७ मार्च १७५२	
३५६	१७५६	
३५७	३ सप्टेंबर १७५४	
३५८	११ जून १७५१	
३५९	जानेवारी १७५१	
३६०	१९ आगष्ट १७५४	

३६१	१७५६	
३६२	२१ मार्च १७५९	
३६३	१२ फेब्रुवारी १७५२	
३६४	१० जून १७५१	
३६५	१२ जून १७५९	
३६६	८ जुलै १७५९	
३६७	२२ आक्टोबर १७५२	
३६८	२१ जानेवारी १७६०	
३६९	८ अक्टोबर १७५१	३९२ पत्र पहा.
३७०	५ सप्टेंबर १७५४	
३७१	२१ सप्टेंबर १७५६	
३७३	२४ फेब्रुवारी १७५९	
३७४	१२ एप्रिल १७५२	
३७५	८ मे १७६१	
३७६	३ सप्टेंबर १७५४	
३७७	४ मे १७५८	
३७८	३० नोव्हेंबर १७५७	
३७९	२२ फेब्रुवारी१७६०	
३८०	३ सप्टंबर १७५४	
३८१	६ फेब्रुवारी १७५३	
३८२	३१ जुलै १७५५	
३८३	१९ जुलै १७५२	
३८४	२४ मे १७५२	
३८५	२३ मे १७५१	
३८६	२९ सप्टेंबर १७५५	
३८७	२ मे १७५९	
३८८	२४ डिसेंबर १७५८	
३८९	६ अक्टोबर १७५२	
३९०	जुलै १७५९	३३६ वें पत्र पहा.
३९१	८ अक्टोबर १७५१	
३९२	७ अक्टोबर १७५१	
३९३	१५ नोव्हेंबर १७५४	
३९४	१२ फेब्रुवारी १७५२	

३९५	१५ अक्टोबर १७५२	
३९६	३१ मे १७५२	
३९७	३१ मे १७५२	
३९८	२० आगष्ट १७५४	
३९९	४ सप्टेंबर १७५४	
४०३	१७ एप्रिल १७५८	शके १६८० च्या चैत्रांत फसली सन ११६७ होता. त्या अर्थी ह्या पत्रांतील सर्व सन फसली आहेत हें उघड आहे. ११६७ फसली धरला तर इ. स. १७५८ येतो; १७५१ येत नाहीं. ११६७ सुरूसन धरला तर इ. स. १७६६ येतो. पत्रांत भाऊसाहेब म्हणून ज्याचा उल्लेख केला आहे तो सदाशिवराव भाऊ पेशवे नव्हे. तो अकोळनेरचा इनामदार रामाजी अनंत दाभोळकार होय. ११६१ फसलींत म्हणजे १७५१।५२ ह्या सालीं निजामाची व पेशव्यांची लढाई कोरेगांव, जुन्नर, अकोळनेर, नगर, कायगांव, औरंगाबाद ह्या रोखानें होत होती हें प्रसिद्ध आहे. ११६२ फसलींत म्हणजे इ. स. १७५३ च्या जानेवारींतील भालकीच्या तहांत जो प्रांत पेशव्यांना मिळाला त्यांत अकोळनेर होतें असें दिसतें. १७५४ त दाभोळकर जयाप्पा शिंद्याबरोबर हिंदुस्थानांत होता.
४२८चा काहीं भाग	१७४०	
४२९ ,,	१७४०	
४३९	१७३९	
४४२	२१ मे १७४८	
४५१	१७५६	नागोरचा वेढा दत्ताजीनें संपविल्यावेळीं हें पत्र लिहिलें आहे. वैशाख-

मासीं म्हणजे सिंहस्थांत म्हणजे १७५५ च्या एप्रिलांत नाशकास अंताजी माणकेश्वर बाळाजी बाजीरावास भेटला.

ऐतिहासिकलेखसंग्रह.

अ	१३ मे १७३९	माघशुद्ध १०=६ फेब्रुवारी १७३९ =१७ फेब्रुवारी (डफ). वैशाखशुद्ध ८=५ मे १७३९=१६ मे १७३९ (डफ). १७५२, २ सप्टेंबरपर्यंतच्या ग्रांटडफच्या सर्व तारखा ११ दिवसांनीं पुढें आहेत.
ब	६ एप्रिल १७४७	हें पत्र काव्येतिहाससंग्रहांत छापिलें आहे (६८).
१	९ फेब्रुवारी १७५४	
२	१ नोव्हेंबर १७५५	कार्तिक शुद्ध२=५ नोव्हेंबर १७५५.
३	२१ मे १७५६	२१ साबान म्हणजेच नंबर चारांतील वैशाखवद्य ८ भृगुवार.
४	२१ मे १७५६	
५	४ फेब्रुवारी १७५७	
६	२३ मे १७५५	
७	२४ मे १७५५	१७५७ त अधिकमास आश्विन होता म्हणून १७५७ हें साल ह्या दोन पत्रांचें नव्हें. १७५५ त अधिक मास ज्येष्ठ आहे म्हणून १७५५ हेंच साल खरें आहे.
९	२२ आगष्ट १७५२	
१०	२३ आगष्ट १७५२	
११	२८ फेब्रुवारी १७५८	
१२	४ एप्रिल १७५८	
१३	२०।२१ मार्च १७६०	
१४	२०।२१ मार्च १७६०	
१५	१ एप्रील १७६०	
१६	४ एप्रिल १७६०	

१७	२एप्रिल१७६०	चैत्रवद्य द्वितीया गुरुवाराबद्दल चैत्र वद्य नवमी गुरुवार पाहिजे. चैत्रवद्य७ म्हणजेच नंबर १८ तील २० साबान. चैत्रवद्य ८ मीला २१ साबान आहे. किल्ला मंगळवारीं घेतला हें खचित आहे.
१८	१८ एप्रिल १७६०	
१९ } २० }	३१ मार्च किंवा १ एप्रिल १७६०	
२१	१९ मार्च १७६०	
२२	२२ मे १७६०	
२३	११ नोव्हेंबर १७६०	
२४	नोव्हेंबर १७६०	
२६	९ जानेवारी १७६१	
२७	२० नोव्हेंबर १७६०	
२८	२५ जानेवारी १७६१	

भारतवर्ष.

लेखांक		
१	१३ डिसेंबर १७६१	
२	८ जानेवारी १७६२	
७	१७७९	धाकटे माधवराव पेशवे व हैदर यांजमध्यें हा तहनामा झाला. हा तहनामा १७८० त झाला नाहीं: १७७९ त झाला.
९	२८ सप्टेंबर १७६७	१७६६ सालाचा ह्या यादीशीं कांहींएक संबंध नाहीं.
१८	१५ आगस्ट १७६३	
१९	२८ डिसेंबर १७६०	हें पत्र विविधज्ञानविस्तारांत छापलें आहे. ह्या मासिकपुस्तकांत तें पुन्हां छापून अशुद्धें व मोडी वाचनाच्या चुका अतोनात ठेविल्या आहेत.
३१		पत्रांत अति चुका आहेत. सन शकांच्या चुकांची कमाल आहे

३५	एप्रिल, मे १७०७	
३९	१७४१	
४०		हें पत्र काव्येतिहाससंग्रहांत छापलें आहे. ह्या पत्रासारखें पत्र कधीं कोठें छापलें गेलें नसेल! मोडी वाचनाचा सराव जास्त पाहिजे.
४२		बेदनूरच्या वकिलांस तरी कशावरून?
४३		मोडी वाचनाच्या चुक्या.
४५	१७४७	टीपा चुकीच्या.
४८	१७४४	मोडी वाचनाच्या चुक्या.
५०	१४ मार्च १७५७	,, ,, इतर चुक्या विस्तारभयास्तव देत नाहीं.

" पत्रें यादी " वगैरे असे शब्द जेथें आले आहेत तेथें तीं पत्रें, यादी वगैरे काव्येतिहाससंग्रहांतील आहेत असें समजावें.

" लेखांक " असा शब्द जेथें आला आहे तेथें प्रस्तुत पुस्तकांतील पत्रांचे अंक समजावे. इतर उल्लेख स्पष्ट आहेत.

परिशिष्टांना पाउणशें शंभर पृष्ठें बारीक टाइपाचीं लागत असल्यामुळें व जाहीर केलेल्या किंमतींत तीं देणें अशक्य असल्यामुळें तीं ह्या भागांत दिलीं नाहींत. ह्याच अवधींतील घडामोडीसंबंधीं आणीक कांहीं पत्रव्यवहार छापावयाचा आहे त्या बरोबर हीं परिशिष्टें दिलीं जातील.